

Petras Jozavitas: "Ne visuomet esu patenkintas savimi"

Vizitinė kortelė

Petras Jozavitas – Jūzintų seniūnas. Gimė 1948 m. gruodžio 28 d. Rokiškio rajono Gyvių kaimė.

Išsilavinimas vidurinis. Specialybė – vairuotojas. Nuo 1995 m. rugsėjo mėnesio dirba Jūzintų seniūnu.

Zodiako ženklas – Ožiaragis. Vėdės žmona Janina su sūnumi Arvydu ūkininkauja. Kitas sūnus, Almantas, dirba Vilniaus policijoje.

Charakterio bruožai – griežtas, judrus. Kaip pats sakė, nors ir yra Ožiaragis, bet dažnai linkęs nusileisti.

Virginija KLIAUGIENĖ

Žmogus gyvena tam, kad dirbtų

Petras Jozavitas, savo darbinę veiklą pradėjęs nuo 15 metų, be užsiėmimo nėra buvęs. Kaip gali neturėti darbo kaime, stebisi seniūnas. Pasak jo, kaime gali neturėti pinigų, bet ne darbo. Darbe nenori būti nei pirmu, nei paskutiniu. Labiausiai nemėgsta žiūrėti, kai lėtai judama. Gyvenimo kredo – darbas, darbas ir dar kartą darbas. Jo manymu, žmogus gimsta tam, kad dirbtų.

Ne viskas išsprendžiama

- Gyvenime gali pridaryti visko, bet pyktį panaudoju tik paskutiniu atveju, -

sakė Jozavitas. - Tačiau su paprastais žmonėmis nėra ko pyktis. Dažnai nesutariu su valdininkais, nors ir pats esu valdininkas.

Seniūno nuomone, susitikę du valdininkai turi išsiaiškinti ir išspręsti problemą, o ne pasiūnėti ir išsiskirti. Be to, valdininkas pasakytą žodžio turi laikytis ir jo nekaltuoti. Iš Savivaldybės, tiesa, dažnai tenka išeiti neišsprendus problemų.

Seniūno pareigos nelengvos. Svarbiausia – ūkiniai klausimai. Tačiau daugelis darbų seniūnijoje atliekama su minimaliomis išlaidomis. Jūzintų seniūną stebina tai, kad vienoms seniūnijoms skiriama palyginti daug lėšų, kitoms mažiau. Pasak jo, trūksta koordinavimo.

Didžiausias seniūnijos rūpestis – vandentiekis. Jūzintų vandentiekis suremontuotas, bet sunkiai surenkami mokesčiai. Tikriausiai teks gyventojus šiek tiek paspausti ir padidinti tarifus už vandenį, mastė seniūnas. Aktualus vandens tiekimas ir Laibgaliuose, kur iki šiol vandens bokštas priklauso žemės ūkio bendrovės pajininkams. Žmonėms neaišku, į ką kreiptis. Dėl visų nesklandumų kaltinamas seniūnas.

Dvidešimt metų buvęs pamirštas seniūnijos pastatas dabar pamažu remontuojamas.

Seniūnas - ne išimtis

Dviejų mėnesių seniūnijos darbuotojų atlyginimams išmokėti trūks pinigų. Seniūnas neatsisako minties, kad ir jam pačiam teks eiti neapmokamų atostogų. Seniūno manymu, tai geresnis variantas, negu skausmingas darbuotojų atleidimas iš darbo. Sprendžiant kadru klausimus, tenka net naktimis nemiegoti.

- Dažnai nesu patenkintas savimi, matau darbus, problemas ir ne visada jas išsprendžiu, - reziumavo Petras Jozavitas.

Žvilgčiojame į Vakarus, į Rytus ir į elevatorius

Stasys VARNECKAS

Vasara. Visų žvilgsniai dar labiau pakrypo į Vakarus. Ne tik dėl to, kad iš tos pusės pas mus važiuoja tokie aukšti svečiai, kaip pavyzdžiui, NATO kariuomenės vadas generolas Veslis Klarkas, taip švelniai paglostęs mūsų kariūnų savimeilę. Svečių priėmimas – įprastas dalykas. Atvažiuoja aukšti ir ne labai aukšti, pasisvečiuoja, pavalgo didžkukulių, pagiria ir išvažiuoja.

Į Vakarus pusę šią vasarą žvilgčiojame ir ne tik dėl to, kad ten neseniai iškilmingai atidarytas Būtingės terminalas, o į graikų tanklaivį jau perpumpuotos pirmos tonos rusiškos naftos. Beje, eksploatuoti Būtingę, pradėsime dažniau

žvalgytis ir į Rytus, nes būtent iš Rytų plaukia

"juodasis auksas". Tik štai mažas paradoksas: terminalas statytas siekiant ekonominio savarankiškumo nuo didžiosios Rytų kaimynės, o išėjo priešingai – Būtingę mus dar labiau pririšo prie Rytų.

Į Vakarus kiekvieną vasarą mes žvalgomės iš paprasčiausio įpratimo, nes toje pusėje Palanga, Nida, pagaliau Baltija, kurios bangose, truputį atskiestose mazuose (bet ne Būtingės!), visi norime pasimaudyti. Deja, ne visiems tai pasiseka.

Kas turi pinigų, į Palangą važiuoja, O kas neturi jų – Prūde varles skaičiuoja.

Būna ir išimčių. Mūsų valdžios vyrai visai neturi pinigų, tačiau dažnas atostogas praleidžia prie jūros. Ir, matyt, kaitindamas šonus paplūdimyje, galvoja apie šalies biudžeto peržiūrėjimą.

Premjeras apie tai dar syki kalbėjosi su Seimo frakcijų vadovais, o finansų ministras Jonas Lioginas pagaliau vardija konkrečius būsimų išlaidų apkarpymo skaičius – nuo 400 milijonų iki viso milijardo. Nepriklausomi ekspertai nevengia ir dar didesnių skaičių, nes įsitikinę, kad biudžeto pajamų surinkimas per antrą pusmetį ga-

li ir nepagerėti.

Kas gi labiausiai nukentės dėl biudžeto išlaidų mažinimo? Visi politikai, suprasdami, jog priešingai teigti būtų politinė savižudybė, vieningai tvirtina, kad švietimas, kultūra, medicina bus paliesti mažiausiai. Ko gero, labiausiai bus apkarpytos karinės išlaidos. Humoristai liežuvauja, kad mūsų kariūnai nebeturės lėšų net generolų didžkukuliams. Taip, žinoma, neatsitiks, nes be didžkukulių NATO mūsų tikrai nepriimtų.

Nukentės ir aukščiausiųjų valdininkų algos. Konstitucinio, Aukščiausiojo ir kitų teismų teisėjai gali kas mėnesį netekti po 3-4 tūkstančius litų. Žinoma, jie nebus labai patenkinti.

Finansų padangėje skubiai ieškoma pragiedrulių.

Rezonansas

Vilties teikia alkoholio akcijų sumažinimas iki normalių. Ak-

cijų lazda prieš 2 metus perlenkusi Gedimino Vagnoriaus Vyriausybė labai norėjo pasipelninti iš alkoholikų, bet jie valdžios vyrams nušluostė nosį: pradėjo gerti kaukolinį spiritą ir paprasčiausią lietuvišką krūminę. Būtent kontrabandininkai ir naminės vartytojai susižėrė tuos milijonus, kurių dabar taip stinga biudžetui.

Kaimyninė Baltarusija, kurią mes taip peikiame dėl demokratinių laisvių suvaržymo, šiuo klausimu elgėsi racionaliau, jų pigi valstybinė degtinė ir šiandien turi paklausą visame Lietuvos – Baltarusijos pasienyje ir dar toliau.

Beje, apie Baltarusiją. Vilnius svingingai priėmė (nors su Veslio Klarko priėmimu nepalyginsi) Baltarusijos Aukščiausios Tarybos pirmininką Semioną Šareckį, davė jam automobilį ir apsaugą, kad, anot Vytauto Landsbergio, svečias netyčia neužliptų ant banano žievės ar ant galvos jam netyčia nenukristų plyta. Žodžiu, Lietuva pradeda globoti ir politinius emigrantus.

Vasara. Žvalgomės į Vakarus ir į Rytus. Tik mūsų valstiečiai niekur nesizvalgo – javųjūtė. Nebent pažvelgia į AB "Rokiškio grūdai" pusę: ar ilgos eilės prie elevatorių.

Gali padidėti šilumos ir elektros kainos

Antradienį Vyriausybė gavo pasiūlymus taikyti pridėtinės vertės mokestį (PVM) už šildymą gyventojams bei už elektros energiją kaimo gyventojams. Jeigu Vyriausybė pritars, šildymo paslaugos bei elektra kaimo gyventojams pabrangs 18 procentų.

PVM mokestis už šildymą buvo įvestas LDDP valdymo laikais, tačiau iki šiol jis buvo dengiamas iš biudžeto. Sudėtinga biudžeto padėtis verčia Vyriausybę atsisakyti lengvatų. PVM padengti lėšos jau išna-

dotos.

Naujas šildymo sezonas gyventojams gali pateikti ir kitų nemalonių staigmenų. Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos pirmininko pavaduotojas Vyginas Sidzikauskas nedramatizuoja padėties, tačiau sako, kad kiekvienas sprendimas turi būti priimtas atsižvelgiant į socialiai remtinus žmones.

Komisijai prašymus suderinti elektros energijos ir gamtinių dujų kainas yra pateikusios "Lietuvos energija" bei "Lietuvos dujos".

Dar viena staigmena gyventojams gali tapti svarstoma galimybė gyventojų mokesčius už komunalines paslaugas skaičiuoti ne nuo buto gyventojų skaičiaus, o nuo buto grindų bendrojo naudojimo ploto.

Nors šis sprendimas nėra komisijos kompetencijos, V. Sidzikausko nuomone, šis žingsnis būtų teisingesnis už dabartinį, kai komunaliniai mokesčiai skaičiuojami pagal bute gyvenančių žmonių skaičių.

ELTA

Ties riba

Gautas Z.L., gyvenančio Kauno gatvėje, pareiškimas, kad išplėstas jam priklausančias garažas. Iš garažo dingo 2 audiomagnetos, 10 butelių rusiškos degtinės ir 2 buteliai importinių tepalų. Nuostolis 450 litų.

E.M. pastebėjo, kad iš ga-

nyklos, esančios Rudžių kaime, dingo 6-7 mėn. amžiaus telyčia. V.K., gyvenantis Puodžialaukės kaime, irgi pastebėjo, jog iš ganyklos "išgaravo" 6 m. amžiaus karvė.

UAB "Rokiškio agrochemija" generalinis direktorius pastebėjo, jog parduotuvėje "Šilas", esančioje Juodupėje, išplėsta parduotuvės elektros pajungimo

skydinė ir išjungta elektra. Dėl to parduotuvėje sugedo maisto produktai.

Skemuose užsiliepsnojo J.Ž. ir Z.Ž. namas. Gaisro metu sudegė pastato stogas ir mansardoje įrengti kambariai, baldai. Nuostolis 10 000 litų. Gaisro metu taip pat apdegė ir apsinuodijo dūmais neblaivus savininkas J.Ž., kuris paguldytas į Rokiškio ligoninę.

Gaisro priežastis aiškinama.

Gaisras kilo ir Pandėlio g. gyvenamajame name. Gaisras pasiglemžė pastato stogą, apdegė virtuvė ir M.P. kambarys, vandeniui apgadinti baldai ir namų turtais V.P., E.M., R.S. butuose. Nuostolis apie 44000 litų. Manoma, kad gaisrą sukėlė netvarkinga krosnis.

Z.Č., Latvelių kaimo gyventojas, policijai pranešė, kad į Latvelių mišką išėjo ir dar negrįžo jos sesuo Stefa Jasiūnaitė. Ji taip pat gyveno Latvelių kaime.

Jaunystės gatvės gyventojas D.Ž. apie 9.30 val. išėjęs į kiemą pastebėjo, jog iš jam priklausančio "VW Golf" pavogta automagnetola ir 8 audio kasetės. Nuostolis 500 Lt.

Inspektorius R. Godeliauskas policijai pranešė, kad liepos 28 d. apie 17.40 val. Miliūnuose buvo sulaikytas "VW Sciroco" automobilio vairuotojas S.S., gyvenantis taip pat Miliūnuose. Automobilio bagažinėje rasti 8 vieno litro talpos, pilni bespalvio skysčio, plastmasiniai buteliai su užrašu "Royal American Spirits".

Agronomai tampa zootechnikais

Stasys DAUGĖLA

Taip jau būna mūsų šalelėje, kad batsiuovys dažnai vaikšto pusbasis, o agronomas neturi nė hektaro. Irina ir Juozas Barauskai, gyvenantys Kalviuose, būtent ir yra tokie žemės ūkio specialistai. Tačiau visiškai persikvalifikuoti nepanoro.

Išeitis buvo tik viena – nuomoti. Taip ir padarė. Šiuo metu Barauskai dirba 70 hektarų.

Vis dėlto abu agronomai suprato, kad iš laukininkystės apylyseje Kalvių žemėje pragyventi sunku, na, o įsirengti kultūrinės ganyklas, nors ir nelabai našias, įmanoma. Tad dabar jų ūkyje viršų ima pieno gyvulininkystė: laikoma dešimt melžiamų karvių, auginamos veislinės telyčios. Pienas – tai garantuotos pajamos, beje, gaunamos kiekvieną mėnesį.

Turi agronomai, palaipsniui virstantys zootechnikais, ir kitokių planų. Pernai jiems pavy-

Irina ir Juozas Barauskai žemdirbių šventėje.

ko parduoti per pusantro šimto tonų siloso. Panašų kiekį iš avių – vikių mišinio jie suslėgė ir šią vasarą. Tikisi, kad pirkėjų at-

siras, nes vasara buvo sausa, šieno ir kitokių pašarų daugelis ūkininkų pakankamai nesukaupė.

Autoriaus nuotrauka

Praleidžiamas nuostabus šansas

Stasys VARNECKAS

Laimėjęs Panevėžio apskrities, o vėliau ir visos Lietuvos 1998 metų artojų varžybas, svainiškielis Robertas Einoris laimėjo ir teisę dalyvauti pasaulio artojų varžybose, kurios rugsėjo mėnesį vyks Prancūzijoje. Šia jauno ūkininko pergale didžiavosi visi jo bičiuliai, ir linkėjo Robertui sėkmės.

Kad į Prancūziją nevažiuos, "Pragiedrulių" korespondentui Robertas Einoris sakė birželio pabaigoje, per apskrities artojų varžybas. Tada jis nurodė tik dvi priežastis: rugsėjo mėnuo – tai pats darbmetis ūkininkui, turinčiam per 150 ha žemės. Kas už jį dirbs? Antra, pasaulio artojų varžyboms reikia ruošti. Jis nuo ryto iki vakaro užsiėmęs savo ūkyje, o pastaruoju metu nemažai dienų ir naktų praleidžia eilėse prie AB "Rokiškio grūdai" elevatorių.

Tačiau dabar aiški ir kita priežastis. Tai valdininkų abejingu-

mas. Roberto problemas žinojo ir Lietuvos žemės ūkio ministras Edvardas Makelis, ir Seimo nariai Vytautas Einoris bei Petras Šalčius, ir rajono valdininkai. Deja, pagalbos iš jų jaunas artojas nesulaukė.

Autoriaus nuotrauka

Robertas mėgsta ir dvipūdę pakilnoti. Tai padeda tvirčiau jaustis prie traktoriaus vairo.

Asfaltavimo lėšas "nunešė" miesto jubiliejus

Janina DIKSIENĖ

Labai gražu, kad Kazliškio seniūnija pasistengė sutvarkyti poilsiavietę prie Skaistės ežero. Tačiau mes, Konstantinavos gyventojai, gyvenantys gatvėje, kuri tiesiasi iki pat ežero ir nepadengta asfalto danga, esame labai nuskriausti.

Jeigu jau atsi-rado lėšų įrengti plačią, tai kodėl pritrūko pinigų išasfaltuoti šiai apie 0,5 km kelio atkarpai? Dabar, ypač išieginėmis dienomis, lekia mašinos viena paskui kitą, o mes geriamės dulkes tikrąja šio žodžio prasme. Negalime nei drabužių pasidžiauti, nei kambaryje nuo dulkių pasislėpti. Tuo labiau, kad nuo ežero pusės nėra jokio greitį ribojančio ženklų. Šaudo vaikūnai, nuspausdami greičio pedalą iki galo, ir šaiposi iš mūsų, kai mes raukomės.

Kai pasakiau apie tai seniūnui Vytautui Spalgeniui, jis nuramino mane, sakydamas, kad niekur nereklamavo šios poilsiavietės ir jis niekuo dėtas, kad mašinos čia sulekia iš Vilniaus, Kauno, Panevėžio ir kitų miestų. O gatvės asfaltavimo lėšas "nunešė" Rokiškio miesto jubiliejus. Gal ir taip. Tačiau ką mums, kasdien kenčiantiems, daryti. Gal apie tai reikėjo pagalvoti prieš tvarkant aplinką prie ežero? Gal būtų užtekę ir mažiau smėlio plačią, o dalį lėšų buvo galima panaudoti gatvei asfaltuoti. Mes, vietiniai kaimo žmonės, vasarą nelabai tu-

rime laiko lepintis plažo smėlyje. Vadinasi, čia daugiau – miestiečių patogumui. Žinoma, reikia ir jiems atsigauti nuo miesto įtampos ir karščių, mes nieko prieš. Kazliškio seniūnijos darbuotojas Vytautas Binkauskas, atsakingas, kaip supratau, už šios poilsiavietės įrengimo darbus, pasakė man,

kad ne seniūnijos lėšomis tvarkoma ežero pakrantė, kad neva rajonas ar Kraštotvarkos tarnyba per jėgą įgrūdė pinigus ir liepė dirbti, kad keliui asfaltuoti neskirs lėšų, nes gyvena per mažai gyventojų.

Taip. Dulkes geria tik penkių – šešių individualių namų šeimos. Tačiau ir per visą Konstantinavą nepavydėtina kelio danga, nors ir vadinasi asfaltuota. Netikime, kad rajone sėdinti valdžia nenori mūsų apsaugoti nuo dulkių ir kelių eismo pavojų. Mes dar tikime, kad bus atsižvelgta į mūsų verkšlenimus ir ateityje džiaugsis ne tik poilsiautojai, bet ir vietiniai gyventojai.

REDAKCIJOS PRIERAŠAS

Kraštotvarkos tarnybos techninės priežiūros inžinierės Reginos Malcienės pasiteiravome, ar nenumatomas asfaltuoti minėtas kelias.

Inžinierė teigė, kad artimiausiu metu gyvenvietė asfaltuoti nenumatoma. Yra daug kitų gyvenviečių, kuriose gerokai daugiau namų prie pat kelio. Net Rokiškio miesto Parko kvartalo gyventojai nuolat skęsta dulkėse.

Obelių spirito gamintojai turi įvairių sumanymų

Ernestas ČIŽINAUSKAS

Baigiamas remontas seniausioje mūsų rajone įmonėje (pastatytoje šio šimtmečio pradžioje grafo Tyzenhauzo iniciatyva) – Obelių spirito varykloje.

Nemažai darbuotojų šiuo metu dar atostogauja, tačiau kitą savaitę jie sugrįš į darbą, nes prasidės rugių, kviečių ir kvietrugių supirkimas. Grūdus priimsime saugoti, o gamybą pradėsime kiek vėliau, – sakė įmonės direktorius Povilas Kubilius.

Obelių spirito varykla priklauso akcinei bendrovei "Vilniaus degtinė". Jai ir pristato žaliavinį spiritą.

Valdžios viršūnėse kalbama, kad priėmus įstatymą, lietuviška degtinė turėtų gerokai atpigti. Taip padidėtų apyvarta, valstybė gautų daugiau pajamų, žmonės mažiau gertų naminės, pilstuko. Visiems būtų nauda, o mes galėtume supirkti daugiau grūdų, – apie neblogą perspektyvą kalbėjo direktorius.

Jeigu atsirasitų iniciatorių, iš obelių spirito būtų galima pagaminti ir specialų gėrimą, skirtą Rokiškio 500 metų jubiliejui.

Pravartu žinoti

Testamentų registravimo tvarka

Nuo šiol visose sveikatos priežiūros įstaigose galios viena testamentų registravimo ir saugojimo tvarka. Ją savo įsakymu patvirtino sveikatos apsaugos ministras Raimundas Alekna.

Pagal nustatytą tvarką asmens sveikatos priežiūros įstaigose besigydančių žmonių testamentai privalo būti sudaromi trimis originaliais egzemplioriais. Vienas iš jų lieka testatoriui, kitas siunčiamas Lietuvos notarų rūmams ir trečias turi būti saugomas toje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, kurioje testamentas buvo registruotas.

Sudarytus (patvirtintus) testamentus privaloma registruoti testamentų registravimo žurnale. Čia turi būti nurodyta tes-

tamento registravimo data, testamento sudarymo (patvirtinimo) data, testamentą patvirtinusio asmens vardas, pavardė, gimimo vieta ir data.

Asmens sveikatos priežiūros įstaigose įregistruotiems testamentams ir testamentų registravimo žurnalams nustatytas nuolatinio saugojimo terminas.

Ministro įsakymu patvirtinta testamentų registravimo ir saugojimo tvarka privaloma visoms asmens sveikatos priežiūros įstaigoms. Atsakomybė už šios tvarkos pažeidimą tenka asmens sveikatos priežiūros įstaigos vadovui arba jo įgaliotam asmeniui.

ELTA

Dokumentai dėl nuosavybės teisės į pastatus patvirtinimo

Į rajono Savivaldybę kreipiasi nemažai žmonių dėl nuosavybės teisės į pastatus ir patalpas patvirtinimo. Prie prašymo reikia pridėti: pažymą iš seniūnijos apie naudojamos pastatus, ūkinės knygos išrašas, savininko paso arba mirties liudijimo kopijas, šventorinės bylos kopiją, kitų dokumentų, įrodančių nuosavybės teisę į pastatus ar patalpas, kopijas, pastatų, statytų po 1991 m. liepos 1 d., projektus (kopijas), patvirtintus rajono architektės.

"R.P." informacija

Viešojoji biblioteka

„Rokiškio pragiedrulių“ viešnia – rajono Savivaldybės Viešosios bibliotekos bibliografijos, informacijos ir kraštotyros skyriaus vedėja Rita Viskaitienė.

- Gerbiama Rita, kuo ypatingas Jūsų vadovaujamas skyrius? Kokie darbo barai šiemet svarbiausi?

- Mūsų skyrius – bibliografijos, informacijos ir kraštotyros – skaitytojams teikia informaciją visais juos dominančiais klausimais. Praėjusiais metais pas mus apsilankė per 1550 žmonių. Atsakėme į 1280 užklausimų. Skyriaus fonde yra per 4700 egz. spaudinių. Sudarinėjamos ir nuolat pildomos sisteminė straipsnių, recenzijų, citatų, eilėraščių, pavadinimų bei kraštotyros kartotekos. Straipsnius iš įvairių periodinių ir kitų leidinių aprašinėjame pačios.

- Vienas svarbiausių darbo barų yra kraštotyra. Gal plačiau apie tai?

- Šio darbo šaltiniai yra neišsemiami. Kaupiame įvairią literatūrą, susijusią su mūsų rajonu, jo įžymiais žmonėmis. Turime parengę kraštotyros, personalijų kartotekas. Į pastarąją

patenka aprašai apie visus mūsų krašte gimusius, gyvenusius, dirbusius ar rajonui nusipelnčius žmones. Kiekvieną mėnesį sudarinėjame literatūros sąrašus „Rokiškio rajonas respublikinėje spaudoje“. Kasmet parengiame „Rokiškio rajono žymių datų kalendorių“, kuriuo remiantis rengiame literatūros parodas, organizuojame renginius, susitikimus. Knygų pristatymus, literatūros vakarus padeda rengti skaitytojų aptarnavimo skyriaus bibliotekininės.

- Kaip rengiatės sutikti Rokiškio miesto jubiliejų?

- Dar 1997 m. parengėme „Kraštiečio anketas“, kurios buvo siunčiamos žymiesiems mūsų krašto žmonėms, gyvenantiems kituose Lietuvos miestuose ar net užsienyje. Šiuo metu gauta per 200 užpildytų anketų.

1997 m. pradėtas rengti parodų ciklas „Artėjant Rokiškio miesto jubiliejui“. Šiuo metu veikia literatūros paroda „Rokiškis šiandien“, o jubiliejaus dienomis

bus surengta didesnė apimties – „Rokiškis: istorija ir dabartis“. Viešojoje bibliotekoje vyks susitikimas su kraštiečiais rašytojais.

- Ar daug sukaupėte medžiagos apie kraštiečius?

- Iš mūsų miesto kilęs Lietuvos Respublikos Prezidentas Algirdas Brazauskas, aktorės Vaiva Mainelytė, Monika Mironaitė, dailininkai Eugenijus Jovaiša, Algimantas Kliaugas, muzikologas Vytautas Bičiūnas, žymi operos solistė Irena Jasiūnaitė, mokslininkai Aloyzas Gudonis, Jonas Laškovas, Augustinas Liepinis, Jurgis Mikšys, Algimantas Nakas, vertėja Diana Bučiūtė, kalbininkas Kazimieras Eigminas, literatūrologė Regina Mikytė, žymi sportininkė Daiva Jodeikaitė ir daug kitų. Kaupiam medžiaga apie juos visus. Daugiausia medžiagos šiuo metu sukaupta apie Algirdą Brazauską, Vaivą Mainelytę.

- Ar turite kokių nors problemų?

Turime sukaupę daug medžiagos.

- Trūksta vietos kraštotyros medžiagai tinkamai išdėstyti, taip pat neturime savo skyriuje vietos parodoms rengti bei eksponuoti. Norėtume užsiimti leidybine veikla. Turime kompiuterį, tačiau neturime atitinkamų programų. Tam trūksta lėšų. Dažnai pritrūksta laiko kai kuriems sumanytiems įgyvendinti.

- Na, o kokie ateities planai?

- Turime sukaupę daug medžiagos apie poetus Paulių Širvį, Rimgaudą Graibų, Eleną Mezginaitę, rašytoją Edvardą Uldukį ir kitus. Norėtume parengti ir išleisti

jų bibliografijas, taip pat būtų galima parengti bukletus kai kurioms personalijoms. Pradėjome kaupti archyvus – literatūrą Vytauto Šavelio, Alfonso Kelio, išėjusios rašytojos Liudovikės Dovydenės, todėl norėtume turėti atskirą kambarį kraštotyros medžiagai, kur galėtume įrengti kiekvienam archyvui atskirą kampelį. Laukiame papildomų patalpų. Gal atsiras laisvų kabinetų ir mums.

- Ačiū už pokalbį.

Kalbėjosi

Salvinija KALPOKAITĖ

Salvinijos puslapis

Vartokite seną lietuvišką vaistą „Trejos devynerios“

Kur nusipirkti „Trejų devynerių“? Nedaugelis žino, kad tikrųjų gydančių „Trejų devynerių“ reikia ieškoti ne kur kitur, o vaistinėse. Apie tai byloja mūsų senolių išmintis, nes „Trejos devynerios“ – ne kas kita, o vaistas ir, aišku, toks vaistas, kuris nuo senų laikų buvo puoselėjamas ir vartojamas lietuvių liaudies medicinoje. Daugelis norėtų paklausti, kuo skiriasi trauktinė ir ekstraktas, ir kokios yra jų gydomosios savybės. Galima pasakyti, kad gydytis reikia tik ekstraktu, esančiu vaistinėse, nes pagrindiniai jo skirtumai nuo trauktinės yra šie: ekstraktas gaminamas vaistų gamybos įmonėje, vaistų gamybai keliami griežti reikalavimai, tikrinama augalinė žaliava, kuri neturi būti užteršta sunkiaisiais metalais ir pan.

„Trejų devynerių“ ekstraktas – vienas iš augalinių preparatų. Beveik visi jo sudėtyje esantys augalai auga ir surinkti Lietuvoje. Į „Trejų devynerių“ sudėtį įeina: tuopa, paprika, pelynas, gvazdikėliai, medetka, lauras, mėta, krapas,

gudobelė, citrinmedis, šaltekšnis, gluosnis, kmynas, beržas, jonažolė, juozažolė, čiobrelis, erškėtrožė ir daugelis kitų augalų.

Šį ekstraktą reikėtų vartoti organizmo jėgų bei imuninės sistemos atstatymui ir stiprinimui, ypač po žiemos periodo, geriau nuo 20 iki 40 lašų arba vieną arbatinį šaukštelį tris kartus per dieną (gryną arba su arbata bei medumi, mineraliniu vandeniu ir t.t.) „Trejų devynerių“ ekstraktas skatina virškinimo fermentų aktyvumą, gerina tulžies išsiskyrimą, priešūždegimiškai veikia skrandį ir žarnyną. Ekstraktas šalina pilnumo jausmą skrandyje, apetito stoką, pilvo skausmą, pykinimą, meteorizmą, vidurių užkietėjimą. Pavalgius reikėtų išgerti 20-40 lašų arba 1 arbatinį šaukštelį ekstrakto.

Ką valgyti...

Jeigu laukia streso kupina diena, suvalgykite avižinės košės. Avižos nuo seno žinomos kaip nervus raminantis augalas. Norėdami greitai nusiraminti, suvalgykite saują džiovintų abrikosų ir išgerkite puodelį ramunėlių arbatos.

Per pusryčius suvalgykite avižinių dribsnių, gausite daugiausia energijos ir maistingųjų medžiagų. Pusryčius ga-

lite pasiruošti vakare. Užpilkite dribsnius apelsinų sultimis ar jogurtu, pagal skonį įsidėkite medaus ir padėkite dubenėlį į šaldytuvą. Ryte papildomai pripjaustykite bananų, apelsinų. Tinka ir uogos. Dieną valgykite dažnai, bet po truputį. Suvalgykite bananų, riešutų ar vaisių asorti.

Jei mankštinatės, prieš mankštą ir po jos būtinai daug gerkite vandens, sulčių ar specialių sportininkams skirtų gėrimų.

Jeigu norite kietai miegoti, vakariene valgykite dvi valandas prieš eidami gulti. Vakarienei tinka daug krakmolo turintis maistas – ryžiai, bulvės, taip pat bananai, riešutai, sėklos ir grūdai.

Jei peršalote, būtinas didesnis vitamino C kiekis. Viename kivi yra du kartus daugiau vitamino C negu reikia per dieną. Vieno česnakas kasdien visiškai pakanka, kad sustiprėtų imunitetas.

Jei skauda galvą, venkite aštraus sūrio, raudono vyno, citrusinių vaisių ir šokolado, nes šis maistas jautriems žmonėms gali paaštrinti galvos skausmą.

Galvą gali skaudėti, kai organizme trūksta skysčių ar esate išalkę. Medus, pomidorų pasta ir kiti produktai, kuriuose daug koncentruotų angliavandenių, gali sumažinti galvos skausmą.

Namų vaistinėlėje visada reikėtų turėti:

➤ apetitą žadinančių ir virškinimą gerinančių ajerų šakniastiebių, karčiųjų kėčių (pelynų) žolės, pipirmėčių ir pupalaiškio lapų, jonažolės ir kraujažolės žolės, kmyno vaisių;

➤ atsikosėjimą palengvinančios ankstyvųjų šalpusnių, plaučių gysločių žolės, pušų pumpurų, čiobrelių, raudonėlio ir trispalvės našlaitės žolės;

➤ prakaitavimą skatinančių liepžiedžių, šeimamedžio žiedų, vingiorykščių žolės, aviečių vaisių.

➤ raminantį veikiantį valerijonų šakniastiebių, apynių spurgų, sukatžolės ir melisų žolės;

➤ tulžį varančių smiltninio šlamučio graižų, trūkazių žolės ir šaknų, kiaulpienių šaknų, pipirmėčių lapų;

➤ šlapimą varančių ir šlapimtakius dezinfekuojančių meškauogių ir bruknių lapų

bei ūglių, kadagių vaisių, rugiagėlių žiedų, petražolių žolės, beržų pumpurų ir lapų, žemuogių lapų, dirvinių asiūklių ir takazolės žolės;

➤ vidurius palengvinančių šaltkėšnių žolės ir šunobelės vaisių;

➤ vidurius sutraukiančių mėlynių uogų, miškinio sidabražolių ir gyvatžolės šakniastiebių, alksnių kankorėžių ir ažuolo žievės;

➤ vitaminingų juodųjų serbentų, šermukšnių, putinų, žemuogių vaisių ir dilgėlių lapų.

Rokiškis

Kas gražu, atsilieps, kas
teisinga, nemirs, nors vandenim,
kalnais apklotum.

Vaižgantas

PRAGIEDRULIAI

Nepriklausomas rajono laikraštis

1999 m. liepos 31 d. šeštadienis. Nr. 72. (152) Kaina 0,80 Lt.

Kaimo naujienos

Skalsė – nauja valstiečių rykštė

Stasys VARNECKAS

Agronomijos vadovėlis nurodo, kad skalsės - varpinių augalų liga. Apsikrėtus šiuo grybu augalo žiedų mežginėms, vietoj grūdų išauga ragelio pavidalo tamsiai violetiniai sklerocijai. Jie pažeidžia apie 170 laukinių ir kultūrinių augalų, dažniausiai rugius. Sklerociuose yra nuodingų alkaloidų. Jei grūduose sklerocių yra nors 0,1 proc, tokiais grūdais arba jų miltais galima apsinuodyti.

Ketvirtadienį rajono žemės ūkio skyriaus viršininko Antano Kumpauskio duris iš pat ryto pradėjo varstyti sūnėrimo ūkininkai: jų rugiuose, atvežuose į AB "Rokiškio grūdai", laborantai labai kruopščiai ieško ir suranda skalsių.

Jeigu mėginyje aptinkama 0,05 proc. šių grybelių, rugiai nebepriimami, valstiečiai priversti sukti vairs namo.

Ketvirtadienį A. Kumpauskas kreipėsi į operatyvinę darbo grupę, kuri, žemės ūkio ministro Edvardo Makelio įsakymu, sudaryta 1999 metų derliaus supirkimui koordinuoti. Leidžiamas skalsių kiekis rugiuose - 0,25 proc.

Iš neoficialių šaltinių "Pragiedruliai" gavo informacijos, kad skalsių ieškojimas - tai dar viena kliūtis valstiečiui parduoti rugius. Respublikos elevatoriuose dar yra apie 70 tūkst. tonų senų grūdų. Pernai skalsių rugiuose ieškoma nebuvo.

Kitą vasarą maudysimės labiau užterštame vandenyje

Inga ŽIAUGRIENĖ

Apie paplūdimių ir maudyklų būklę "Pragiedrulius" informavo Panevėžio visuomenės sveikatos centro Rokiškio filialo gydytojo higienisto padėjėja Jolanta Pročkienė.

Rokiškio rajone yra trys oficialios poilsio vietos - prie Rokiškio, Vyžuonos, Sartų ežerų. Šiuose ežeruose vanduo tiriama kiekvieną savaitę. Kituose ežeruose higienistai vandens reguliariai netiria.

Vandens užterštumas nustatomas pagal bakterijų (žarnyno lazdelių) skaičių 1 litre vandens. Šiuo metu bakterijų norma - 5000 viename litre vandens.

Praėjusią savaitę Rokiškio, Vyžuonos ir Sartų ežerų vanduo atitiko higienistų reikalavimus. Vandens užterštumas svyruoja -

anksčiau higienistai nepatartė maudytis Rokiškio, Vyžuonos ežeruose, Juodupės tvenkinyje. Jolanta Pročkienė mano, kad vandens švarumas priklauso nuo oro temperatūros, nuo žmonių antplūdžio. Be to, gydytoja nesidžiaugia ir pačių poilsiautojų kultūra - žmonės ežeruose ne tik maudo šunis,

bet ir atlieka gamtinius reikalus.

Kitais metais įsigalios nauji paplūdimių ir maudyklų higienos reikalavimai. Vandens užterštumo normos sumažės, - galėsime maudytis 2 kartus labiau užterštame vandenyje, - sakė J. Pročkienė.

Kas taps populiariausiu seniūnu?

Seniūnų konkursas tęsiasi. "Pragiedrulius" redakcija informuoja, kad dėl pirmos vietos varžosi Rokiškio miesto ir Rokiškio kaimiškosios seniūnijų seniūnai. Į antrąją vietą pretenduoja Liucija Bliūdžiuvienė (Juodupės seniūnija), dėl trečiosios vietos grumiasi Pandėlio, Kazliškio ir Kamajų seniūnai, surinkę po vienodą balsų skaičių. Dar "be balsų" - Jūzintų, Kriaučių ir Obelių seniūnai.

Skambinkite į "Pragiedrulius" tel. 51354 ir atiduokite savo balsą už Jūsų nuomone, geriausią seniūną. Rugsėjo 2 d. bus skelbiamas nugalėtojas. Skubėkit!

2 psl.

2-3

sakiniais

Planingai vyksta aikštės tvarkymo darbai: vežamas juodžemis, artimiausiomis dienomis bus pašeta žolė. Takų, žaliosios vejų tvarkymo darbai numatomi ir kitose aikštės dalyje, prie Nepriklausomybės paminklo.

Savivaldybės turto valdymo ir privatizavimo tarnybos vadovas Jonas Jukna informavo, kad UAB "Rokiškio dvaras" teikia papildomą paslaugą. Paminklus, antkapius savo transportu nuveža į kapines, juos sumontuoja.

Per pirmąjį šių metų pusmetį Rokiškio rajono aplinkos apsaugos darbuotojai išaiškino 106 aplinkos apsaugos taisyklių pažeidėjus. Už aplinkos teršimą nubausti 52 asmenys, už brakoniavimą - 21, už gamtos niokojimą - 13. 16 gyventojų nubausti už vandens telkinių teršimą, 1 - už savavališką medžių kirtimą.

Rolandas Paksas dar galvoja

Ketvirtadienį šalies pieno perdirbimo įmonių vadovai susitiko su premjeru Rolandu Paksu aptarė strateginius pienininkystės klausimus.

Pieno perdirbėjai reikalauja nuo rugpjūčio 1 d. sumažinti pieno supirkimo kainą nuo 47 iki 40 centų už kilogramą arba skirti didesnes valstybės subsidijas pieno produktų eksportui. Tai būtina, nes, anot AB "Rokiškio sūris" direktoriaus Antano Trumpos, jeigu valstybė išlaikytų šiuo metu esančią 470 litų bazinę supirkimo kainą ir skirtų 110 litų subsidijas, kiekvieną mėnesį iki lapkričio pieno rinkai reguliuoti tektų panaudoti apie 32 mln. litų.

Kitą savaitę paaiškės, kieno interesai Vyriausybei svarbesni. "R.P." inform.

LIEPA

P 5 12 19 26
A 6 13 20 27
T 7 14 21 28
K 1 8 15 22 29
P 2 9 16 23 30
Š 3 10 17 24 31
S 4 11 18 25

ŠEŠTADIENIS, LIEPOS 31 d.

Šiandien saulė tekėjo 4.26 val.,
leisis 20.23 val.

Dienos ilgumas 15.57 val.
Pilnatis nuo liepos 28 d.
iki rugpjūčio 4 d.

Lūtas 07.23 - 08.23

Orai

Šiandien ir rytoj Lietuvoje nepastovus debesuotumas. Lietaus nenumatoma. Temperatūra naktimis - 9-14, dienomis - 22-27 laipsniai šilumos.

07.31 Elena, Ignatas, Sanginas, Vykintė

08.01 Alfonsas, Almeda, Bartautas, Bartautė, Meilė, Viltė

08.02 Euzebijus, Guoda, Gustavas, Steponas, Tautvaldas

Šveikinamė!

RUGPJŪČIO 1 D.

1922 m. priimta pirmoji nuolatinė Lietuvos valstybės Konstitucija.

Sukanka 70 metų, kai gimė dailininkė Sofija Savulionienė (g. 1929).

RUGPJŪČIO 2 D.

1914 m. prasidėjo Pirmasis pasaulinis karas.